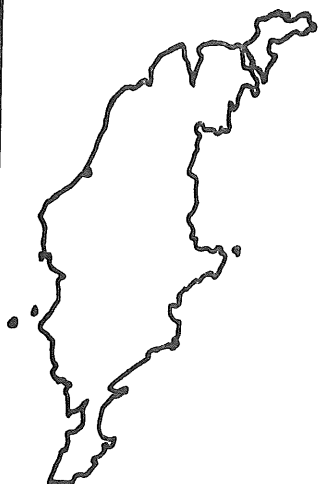
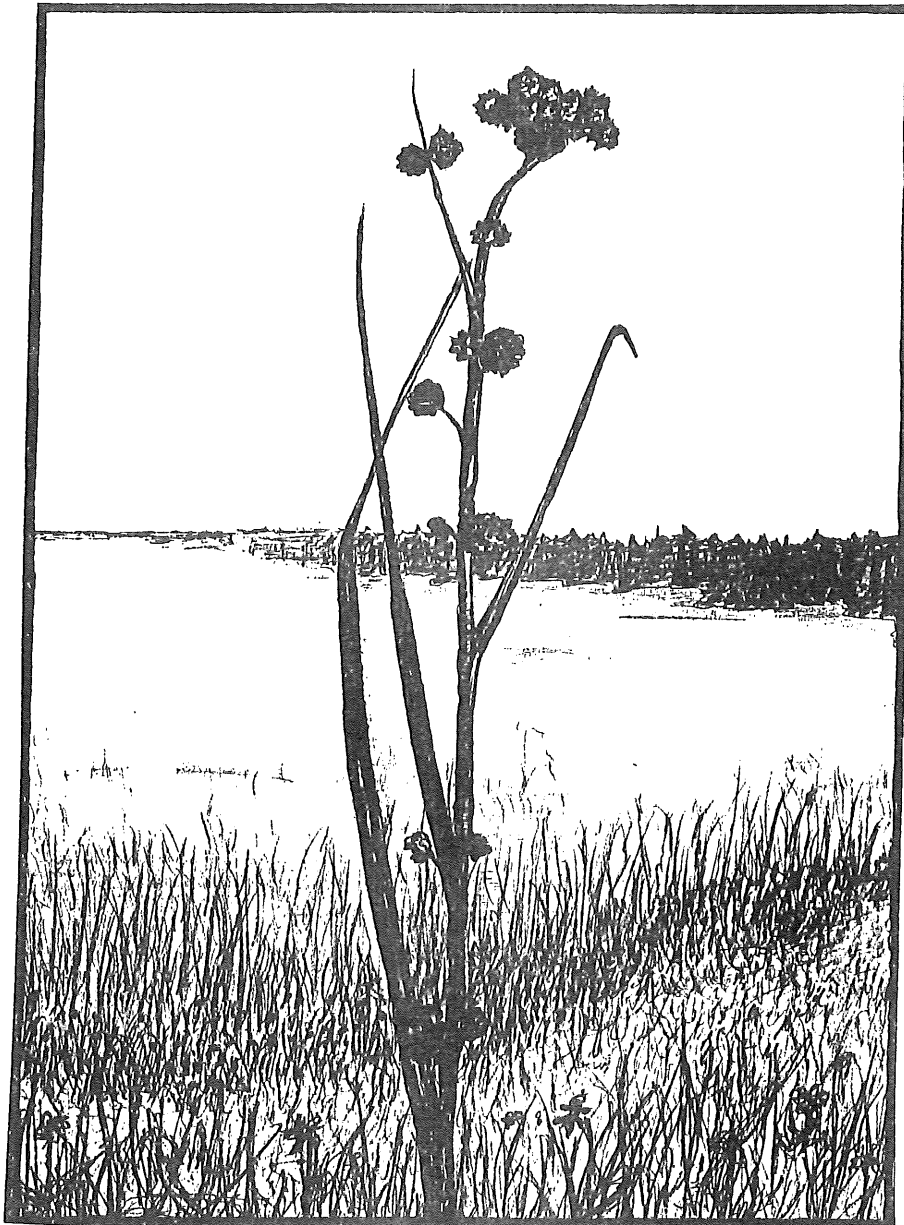

GOTLANDS LÄN

TRÄSKMYR

BOTANISK INVENTERING

LÄNSSTYRELSEN I GOTLANDS LÄN

Naturvårdsenheten

Januari 1982

TRÄSKMYR

BOTANISK INVENTERING

Med anledning av förestående reglering av vattenståndet i Träskmyr har länsstyrelsen funnit det angeläget att dokumentera myrens nuvarande vegetation. Åt Bengt-Olof Nilsson och Yvonne Olsson har därför uppdragits att utföra föreliggande inventering. Arbetet har möjliggjorts genom ekonomiskt stöd från anslaget Vård av naturvårdsområden m m. Författarna är ensamma ansvariga för rapportens innehåll varför detta ej kan åberopas som representerande länsstyrelsens ståndpunkt.

Visby i januari 1982

Länsstyrelsen
naturvårdsenheten

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	1
2.	UNDERSÖKNINGSOMRÅDE	3
3.	MARKANVÄNDNING	6
4.	METODIK	7
5.	VEGETATIONSBESKRIVNING	8
5.1	TRÄSKMYR - TYPISK DEL	9
5.2	NÄRINGSRIK DEL	10
5.3	KÄLLMYRPRÄGLAD DEL	13
5.4	STAJNSTUMYR	13
6.	BANDPROFILER	15
6.1	BANDPROFIL 1	16
6.2	BANDPROFIL 2	18
6.3	BANDPROFIL 3	20
7.	ARTLISTA	22
8.	LITTERATURLISTA	26

1. INLEDNING

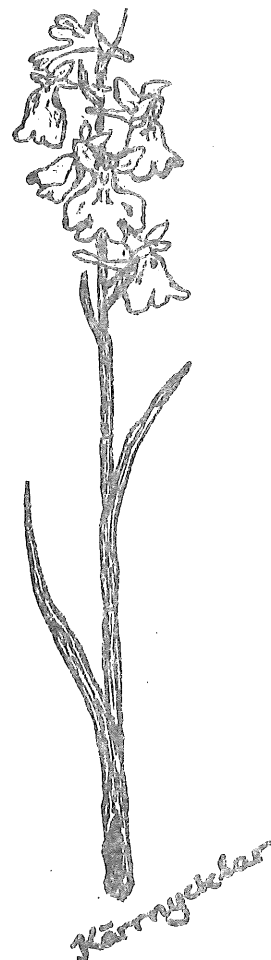
Träskmyrs stora värde ur botanisk synpunkt uppmärksammades redan 1894 av den kände växtbiologen Rutger Sernander. I en samlad översikt av Gotlands myrar beskriver han Träskmyrs förekomst av ag som en av de största i norra Europa och dess knappagbestånd som de till arealen största Gotland äger. Vidare bedömer han förekomsten av kärnycklar vara den rikligaste på ön, vilken är växtens enda hemvist i norden. (Sernander 1941.)

Ovannämnda fakta kvarstår än idag, trots att myren sedan Sernanders tid blivit utsatt för störningar. Grävda diken har medfört förändringar i myrens naturliga vattenståndsvariation så att den sommartid torkar ut i en större utsträckning än tidigare. Dessutom har det tillrinnande vattnet numera en högre näringshalt, som följd av en allt mer intensiv gödsling på ovanliggande jordbruksmarker.

Inte bara Träskmyrs unika ställning i botaniskt avseende, utan också det faktum att myren idag är Gotlands största kvarvarande, har medfört att den nu bedöms som den mest skyddsvärda myren på ön, (Larsson 1974).

Intresse av att bevara området för framtiden har funnits sedan lång tid tillbaka. Med syfte att skydda myren inköpte riksdagsman Harald Laurin huvuddelen av Träskmyr och överlät 1927 denna del till den ideella stiftelsen Elna och Harald Laurins stiftelse. Det dröjde dock till 1969 innan stiftelsen jämte Liljewalchska skogsfonden, som är den näst största markägaren, inkom med en begäran om att Träskmyr skulle avsättas som naturreservat. Den 23 mars 1981 beslutade länsstyrelsen på Gotland om reservatsbildning. I samband med denna fredning ska åtgärder vidtas som främst syftar till att låta myren återfå en mer naturlig vattenståndsvariation.

För att dokumentera Träskmyrs flora och vegetation innan några åtgärder vidtas, beslutade länsstyrelsen att föreliggande undersökning skulle genomföras. Målet med undersökningen är att översiktligt beskriva vegetationens sammansättning på Träskmyr samt att mer noggrant inventera några områden av myren genom utläggning av bandprofiler.

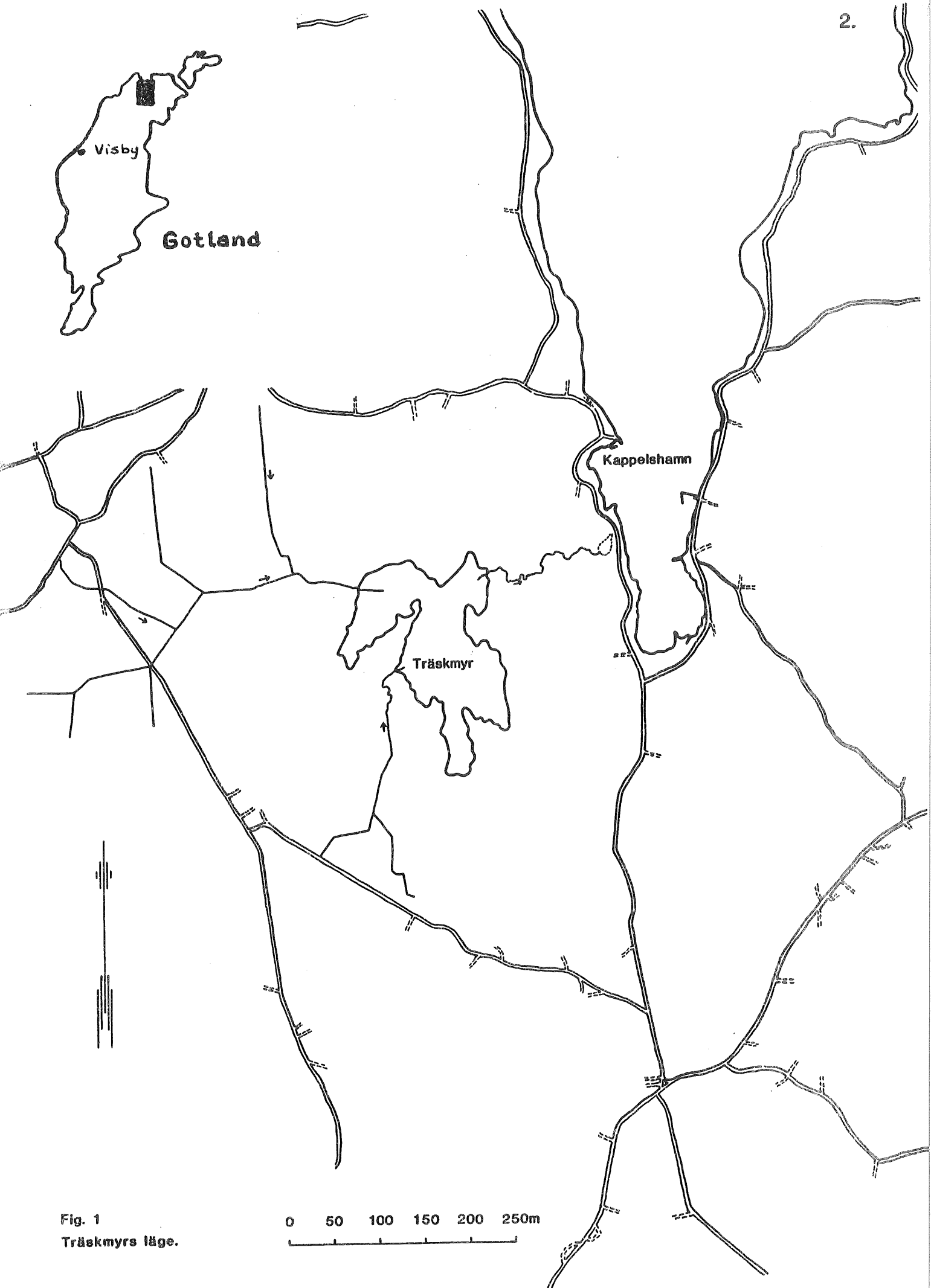

Fig. 1
Träskmyrs läge.

0 50 100 150 200 250m

2. UNDERSÖKNINGSOMRÅDE

I naturreservatet ingår förutom Träskmyr även Stajnstumyr, vilken är förbunden med Träskmyr i dess södra ände. Den 14 ha stora Stajnstumyr har dock endast behandlats översiktligt i denna undersökning.

Naturreservatet är beläget i Hangvar och Lärbro socknar på norra Gotland, ca 2,5 km sydväst om Kappelshamn, (se fig 1). Träskmyr är, som tidigare nämnts, Gotlands största kvarvarande myr, med en yta på 169 ha. En i myren utskjutande skogsklädd udde, Sillviden, avsnör nästan helt myrens västra del från huvudytan, (se fig 2).

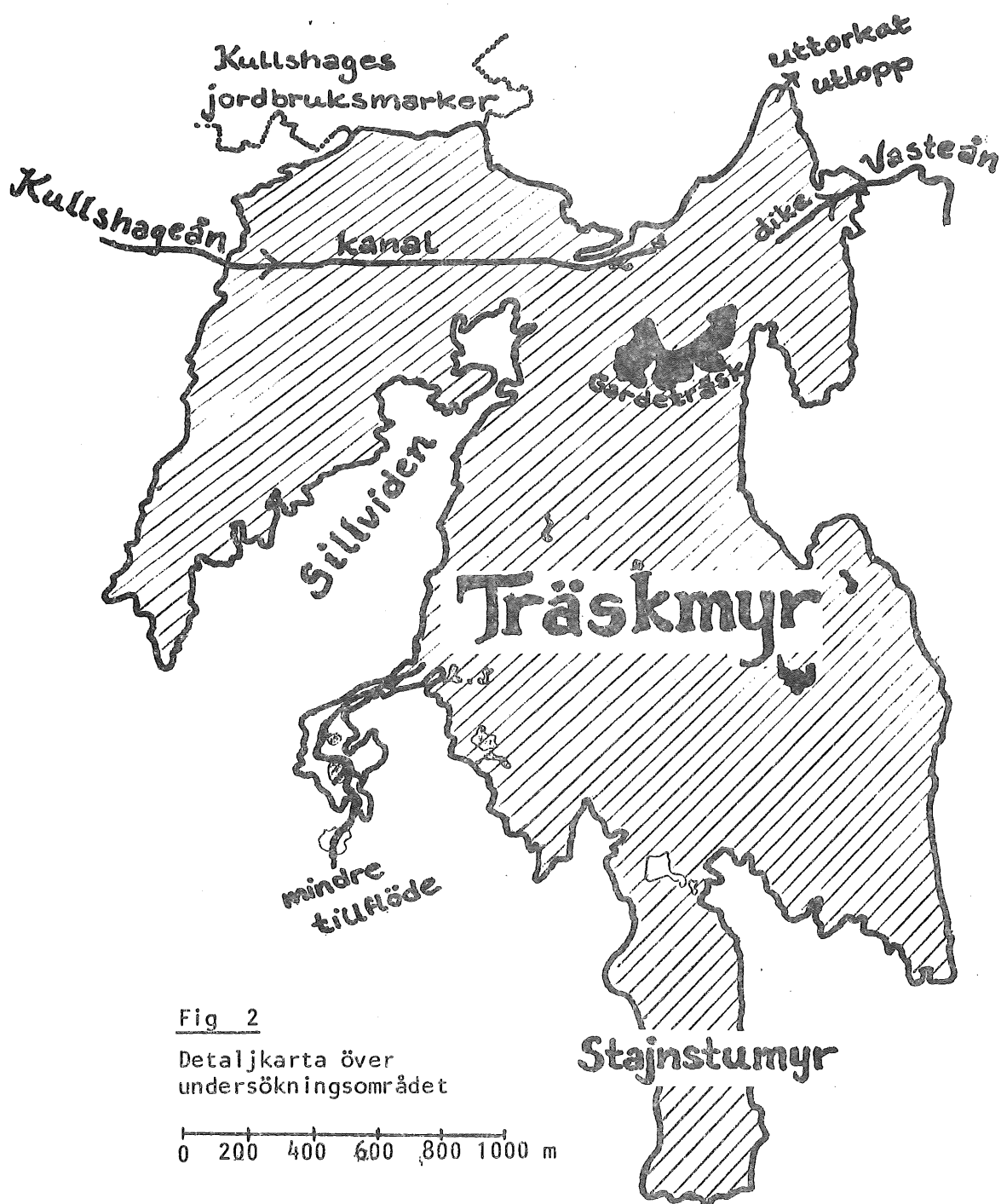

Fig 2

Detalj-karta över undersökningsområdet

0 200 400 600 800 1000 m

Träskmyr är, liksom de flesta myrar på Gotland, huvudsakligen en igenväxningsmyr. Detta innebär att myren ursprungligen varit en sjö. Insprängda i myrvegetationen finns fortfarande många fria vattensamlingar, av vilka Gardeträsk i nordost är den största. Detta förhållande med talrika öppna vattenytor ute i myrvidden är en typisk karaktär för de stora igenväxningsmyrarna.

Träskmyrs dominerande tillflöde är Kullshageån, som mynnar i myrens nordvästra hörn. Vid inloppet finns ett tämligen stort svämsandsdelta utbildat. Kullshageån avvattnar bl a Kyrkbymyr och Lundsmyr, som dikades och uppodlades 1897. Sedan dessa myrars magasinering verkan satts ur spel drabbas Träskmyr av en kort och intensiv vårflod.

Ett mindre tillflöde mynnar i den sydvästra delen av myrens huvudyta. I övrigt tillförs Träskmyr vatten genom diffus insilning från omgivande fastmark.

Det huvudsakliga frånflödet från Träskmyr sker genom Vasteån, som rinner upp i myrens nordöstra hörn. Vasteån är 3 km lång och slingrar sig i ett orört lopp ner mot Kappelshamnsviken. Ett numera mestadels uttorkat utlopp finns dessutom i myrens nord-nordöstra hörn.

Vattenströmningen genom Träskmyr har påverkats genom ofullbordade försök till utdikning. Från Kullshageåns mynning grävdes under 1960-talet en 950 meter lång kanal i östlig riktning. I närheten av Vasteåns utlopp grävdes redan 1937 ett 150 meter långt dike som löper i sydvästlig riktning. Mellan kanalen och diket finns ett drygt 300 meter långt orört parti.

Dessa ingrepp samt de tidigare nämnda utdikningarna av ovanliggande Kyrkbymyr och Lundsmyr har medfört att Träskmyr nu sommartid torkar ut i en större utsträckning än tidigare. Detta har tillsammans med tillrinningsvattnets ökade näringshalt påskyndat igenväxningen, vilket bl a märks på att antalet fria vattenytor minskat drastiskt sedan 1930-talet. Vid denna tid fanns ca 100 st öppna vattenytor insprängda i myrvegetationen, medan man idag kan räkna till knappt hälften, (se fig 3).

Träskmyr omges till större delen av en örtrik tallskog med inslag av gran, en, björk och brakved. I nordväst gränsar myren till Kullshages öppna jordbruksmarker. Slutningen från omgivande fastmark ner mot myren är för det mesta ganska flack, och en bred övergångszon mot myrvidden, en s k lagg, finns då utbildad. Lagggen står till skillnad från myrvidden under vatten endast under vinterhalvåret.

Lagerföljden i myren utgörs av 0,25 - 0,75 meter kärrtorv på bleke, kalkbleke och gyttja. Totalmäktigheten i denna lagerföljd är vanligen 1,5 meter, men uppgår på vissa ställen till 3,5 meter, (Lundqvist 1933). Myren vilar på en kalk- och lerhaltig morän, en s k moränmargel.

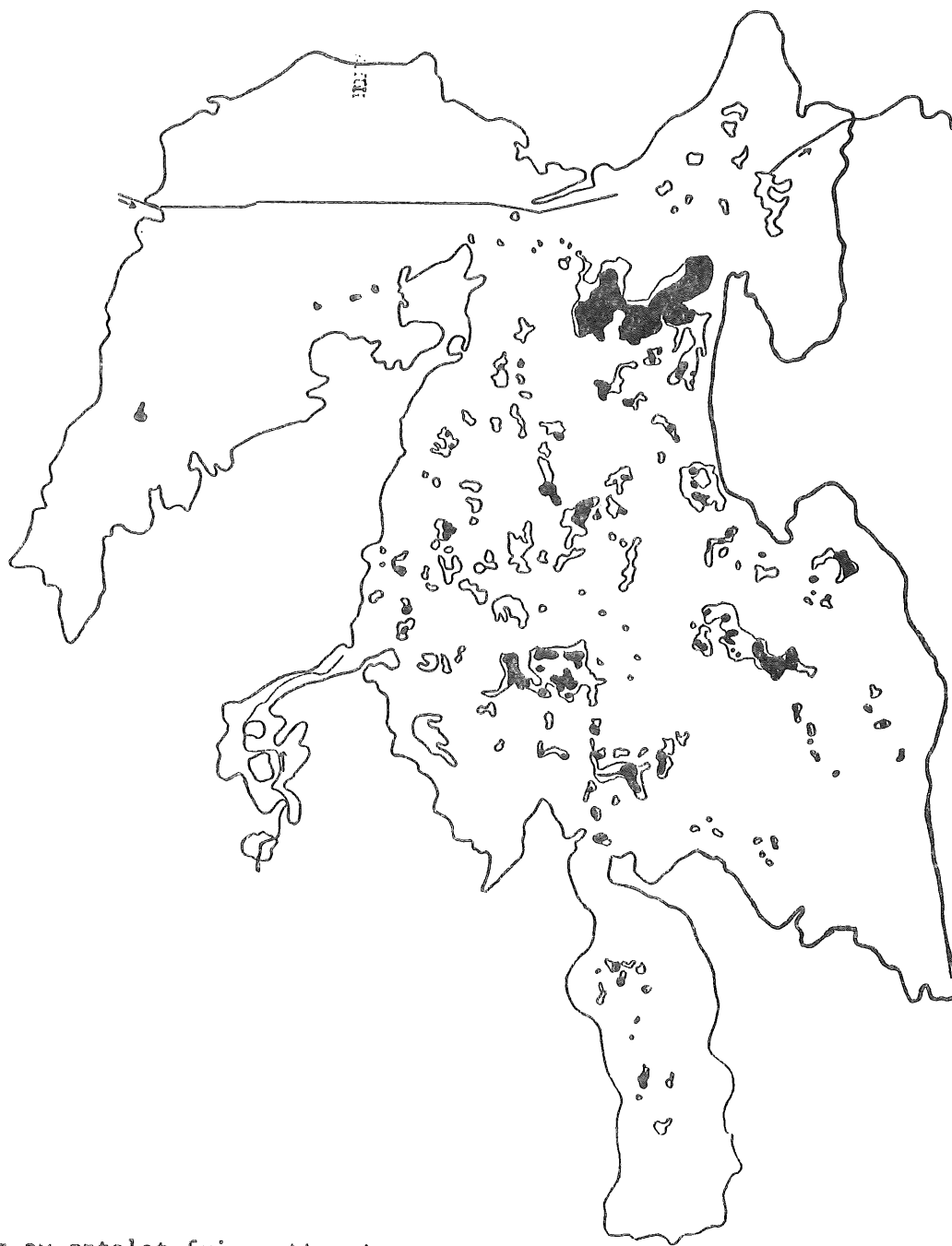

Fig 3

Minskning av antalet fria vattenytor på Träskmyr. Fyllda områden visar vad som idag återstår av de vattenspeglar som finns utsatta på den ekonomiska kartan från 1940, som grundas på flygfotografering 1933-34

3. MARKANVÄNDNING

Området runt Kullshageåns mynning i nordväst är den del av Träskmyr som haft störst betydelse för människan, vilket beror på att myrvidden där domineras av starrvegetation. Starr lämpar sig, till skillnad mot myrens i övrigt dominerande växt - ag, väl som djurfoder och myrslåtter bedrevs därför i området fram till 1930-talet. Starren slogs med lie och hämtades in med hästar som för att inte sjunka ner i myren var försedda med s k myrskor.

Laggens vegetation, som är ovanligt frodig i denna del av myren, togs också tillvara och kunde då slås med skördemaskin.

Sedan myrslåttern upphört användes laggen nedanför Kullshages jordbruksmarker som betesmark. Betet pågick fram till 1960-talet och torde i viss utsträckning ha påverkat växtlighetens sammansättning. Under sensommaren i år släpptes ånyo hästar ut i området.

Bruket att lägga ag på taken verkar inte ha varit så utbrett runt Träskmyr, så någon ag för detta ändamål har troligen inte tagits under 1900-talet. Däremot skördades ag i mindre omfattning under krigsåren för att säljas till kronan.

4. METODIK

För att upprätta en översiktlig vegetationsbeskrivning över Träskmyr, studerade vi framför allt myrens randområden. Vi koncentrerade oss på att beskriva zoneringen av växtsamhällen från skogskanten ut till en mer eller mindre homogen myrvegetation och noterade även alla upptäckta kärlväxter för sammanställning av en artlista.

En mer detaljerad bild av florans sammansättning fick vi genom att lägga ut bandprofiler i tre skilda delar av myren; en i myrens näringsrika nordvästra del, en i myrens källmyrpräglade sydvästra del och en i myrens södra del, som är mer typisk för myren som helhet.

Bandprofilerna sträcker sig från fastmark ut till ensartad myrvegetation och är markerade med en impregnerad träkäpp, som står en bit in i bakomliggande skog. De utgörs av ett antal provrutor av storleken 0,5 x 1 meter, som ligger med en meters mellanrum. Varje provruta har markerats med två inplastade järnrör för att lätt kunna återfinnas med metaldetektor, (se fig 4).

Fig 4

Bandprofilernas utseende. Punkterna i provrutornas hörn visar markering med järnrör

I provrutorna inventerade vi förekommande källväxter och gjorde en bedömning av varje arts förekomst i en tregradig skala. Skalan får ses som ett försök till sammanslagning av en arts täckningsgrad och individrikedom inom rutan.

- 1 = arten förekommer i ett eller några få exemplar och/eller har en obetydlig täckningsgrad inom rutan.
- 2 = arten är vanligt förekommande och/eller har en icke obetydlig täckningsgrad inom rutan.
- 3 = arten är dominerande inom rutan.

De mossor som förekom i profilen har vi lämnat utan beaktande.

Tidpunkten för fältarbetet har varit 22 juni - 10 juli. Namngivningen av fanerogamer och kärlkryptogamer följer Johannes Lids "Norsk och svensk flora" från 1974.

5. VEGETATIONSBESKRIVNING

Det första avsnittet av nedan givna vegetationsbeskrivning gäller för det huvudsakliga partiet av Träskmyr, som är ganska enhetligt uppbyggt. Det är där man finner den för Träskmyr typiska vegetationsbilden med en imponerande agvidd som kantas av ett ibland kraftigt knappagbälte. Avvikande områden behandlas därefter separat. Dessa är

- myrens näringsrika nordvästra parti, som får sin prägel av stora videbuskage, kraftiga bladvassbestånd och en stor bunkestarrdominerad yta,
- myrens källmyrpräglade del i sydväst, samt
- Stajnstumyr, (se fig 5).

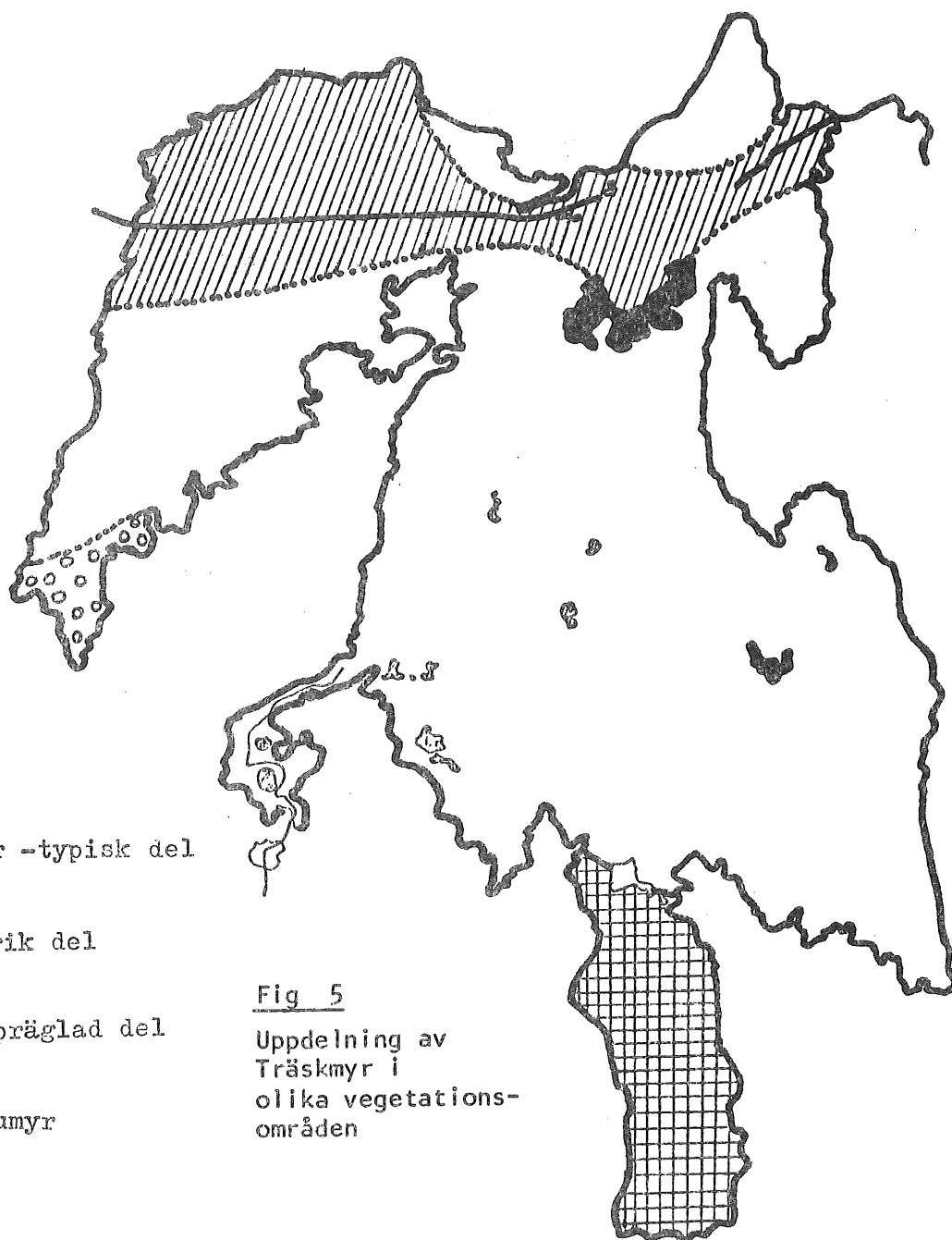

Fig 5
Uppdelning av
Träskmyr i
olika vegetations-
områden

5.1 TRÄSKMYR - TYPISK DEL

Myrvidden domineras helt av ag (*Cladium mariscus*), som ofta är uppblandad med bunkestarr (*Carex elata*), trådstarr (*C. lasiocarpa*), bladvass (*Pragmites communis*) eller knappag (*Schoenus nigricans*). Agen förekommer också över stora områden i så gott som rena bestånd, där gammal förna då bildar ett tätt lager under de levande exemplaren. Följden blir ett i det närmaste monokulturartat växtsamhälle där kärrspira (*Pedicularis palustris*) är en av de få växter som förmår etablera sig. Kärrspiran förekommer på Gotland i en rotparasiterande form som främst snyltar på ag, men också på bunkestarr och trådstarr, vilket förklarar dess vanlighet på myren.

I myrviddens perifera delar bildar bunkestarr och trådstarr mestadels ett smalt bälte. I denna högstarrzon är ängsull (*Eriophorum angustifolium*) och smalfräken (*Equisetum variegatum*) vanliga inslag.

Gränsområdet mellan myrvidd och lagg är oftast dominerat av knappag, men utbredningen av denna är inte helt sammanhängande. Icke ovanligt är, att knappag omväxlas med frodiga bestånd av pors (*Myrica gale*). Detta gäller framför allt på myrens östra strand. Generellt sett bildar dock knappag utanför högstarrsbältet en tydlig zon, som bitvis sväller ut till 20-30 meters bredd. Stora knappagsdominerade områden finns på vissa platser även ute i själva myrvidden. Det är framför allt i knappagbestånden man återfinner en av Träskmyrs rariteter - kärrnyckeln (*Orchis palustris*). I en undersökning som gjordes 1976 räknades 2 680 blommande exemplar av denna vackra orkidé på myren, (se bil 1). Andra vanliga växter i knappagdominerade områden är blååtäl (*Molinia caerulea*), blodrot (*Potentilla erecta*) och hirsstarr (*Carex panicea*). Bland bottenskiktets arter kan nämnas guldspärrmossa (*Campylium stellatum*), som förekommer på torrare tuvor och kärrklomossa (*Scorpidium scorpioides*), som växer i blötare partier. Där vattenståndet når ett par centimeters höjd återfinner man kransalger (*Chara* sp.), dybläddra (*Utricularia intermedia*) samt vattenbläddra (*U. vulgaris*).

Ovanför knappagbältet bildar axag (*Schoenus ferrugineus*) stundom en smal zon. Mestadels förekommer dock axag spridd i enstaka tuvor över laggens nedre del. I jämförelse med knappag är axag mer uttorkningstålig och samtidigt mer känslig för högt vattenstånd under längre tid, vilket förklarar dess val av torrare biotop. Arten gynnas av rörligt markvatten varför rikedom av den ökar i områden med diffus insilning, (se källmyrpräglad del).

Laggens mellersta och övre del är runt hela myren bevuxen med en fuktkrävande flora som domineras av blååtäl och älväxing (*Sesleria caerulea*). Blååtäl gynnas

av högre fuktighet och dominerar i laggens mellersta del, medan älväxing får större betydelse närmare skogskanten. Frekventa arter på denna fuktäng är hirsstarr, slankstarr (*Carex flacca*), ängsstarr (*C. hostiana*), blodrot och ängsvädd (*Succisa pratensis*) samt de senblommande arterna slätterblomma (*Parnassia palustris*) och ögontröst (*Euphrasia stricta*). Även kärrknipprot (*Epipactis palustris*) är i detta parti synnerligen vanlig runt hela myren. Bland orkidéerna kan vidare nämnas ängsnycklar (*Dactylorhiza incarnata*), brudsporre (*Gymnadenia conopsea*) samt sarsamma förekomster av honungsblomster (*Herminium monorchis*).

5.2 NÄRINGSRIK DEL

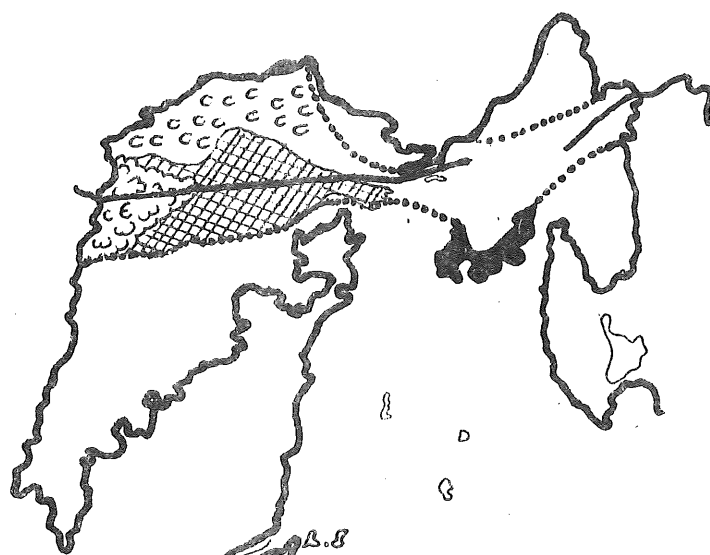

Fig 6

Översiktlig vegetationskarta över den västra delen av det näringsrika området

- Videbuskagedominerat område
- Bladvassdominerat område
- Starrdominerat område

Vegetationen i myrens nordvästra del har sedan länge haft en avvikande karaktär gentemot myrens huvudyta. Detta beror på att området har påverkats av relativt näringsrikt tillrinningsvatten från Kullshageån samt på att vattnet fört med sig slam som givit området ett näringsrikt bottensubstrat. Dessa faktorer har medfört att växtligheten generellt sett är frodigare, tätare och mer artrik i denna del än på Träskmyr i övrigt. Området med näringsrik karaktär har expanderat under senare decennier p g a tillrinningsvattnets ökade näringshalt och den tidigare nämnda kanaliseringen.

Arter som indikerar den högre näringsriikedomen genom att vara särskilt frekventa i denna del av myren är bl a bladvass, bunkestarr, strandlysing (*Lysimachia vulgaris*) och älgört (*Filipendula ulmaria*). Arter som tycks vara helt bundna till denna näringsrika del är bäckmärke, (*Berula erecta*), kärrsilja (*Peucedanum palustre*) och strandklo (*Lycopus europaeus*).

I den västra delen av det näringsrika området kan tre vegetationstyper urskiljas, (se fig 6).

Deltat vid Kullshageåns mynning beskrevs 1941 av Rutger Sernander. Han fann det då vara bevuxet med videsnår, där bl a gråvide (*Salix cinera*) ingick. Mellan de torrare partierna växte en mosaik med väl avgränsade bestånd av bl a bladvass, bunkestarr, sjöfräken (*Equisetum fluviatile*) och rörsvingel (*Festuca arundinacea*).

I dag skär kanalen rakt genom deltat och dess båda sidor kantas av breda bladvassbälten, (se fig 7). Bladvassen är stundom mycket kraftig och når en höjd av 2 - 3 meter. Vanligtvis återfinns i bladvassbestånden strandlysing, strandklo och bäckmärke.

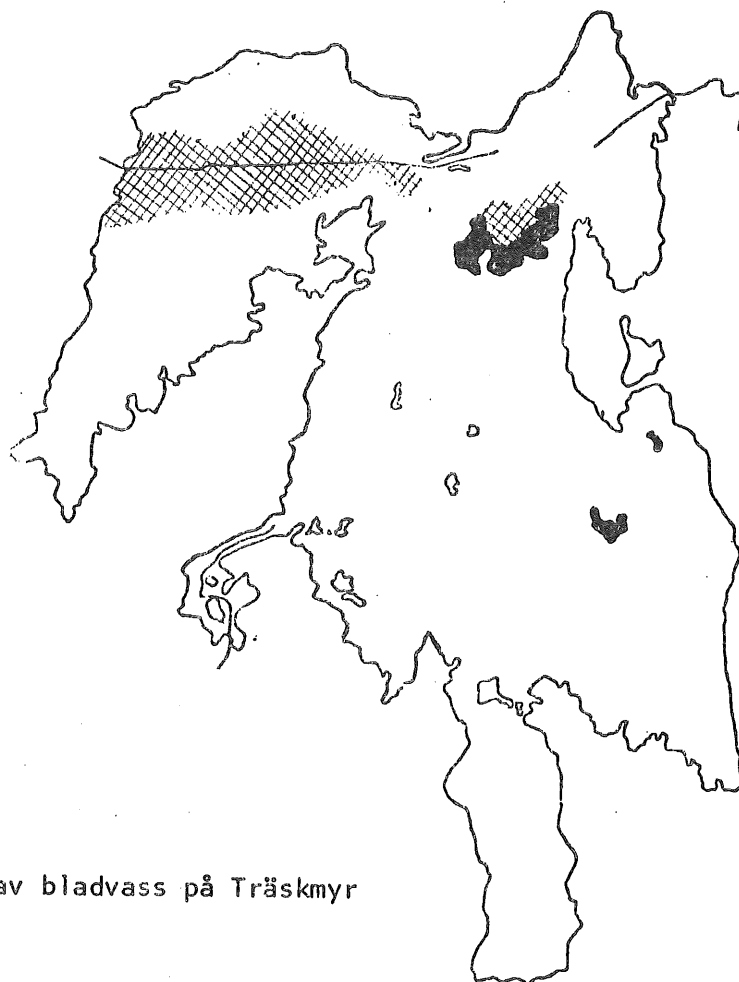

Fig 7

Utbredning av bladvass på Träskmyr

Övriga delar av deltat var vid vårt besök närmast djungelliknande och svårt att överblicka. Förutom olika videarter, som fortfarande dominerar buskagen, fann vi björk (*Betula* sp.), hassel (*Corylus avellana*), skogsolvon (*Viburnum opulus*), vildapel (*Malus sylvestris*), liguster (*Ligustrum vulgare*) och ask (*Fraxinus excelsior*). I fältskiktet under buskagen märks brännässla (*Urtica dioica*), besksöta (*Solanum dulcamara*), snärjmåra (*Galium aparine*) och läkevänderot (*Valeriana officinalis*). Träd- och buskdungarna omväxlas med högvuxen ört- och starrvegetation. Närmare skogskanten är älgört, rörsvingel, foderlost (Bromus inermis) och tuvtåtel (*Deschampsia caespitosa*) de vanligaste beståndsbildarna. Längre ut mot myrvidden övertas deras roll av framför allt bunkestarr, trådstarr, bladvass, strandlysing och sjöfräken.

Myrvidden mellan deltat och Kullshages jordbruksmarker är dominerad av högstarr och då främst av bunkestarr. Insprängda i starren bildar bl a ag, sumpförgätmigej (*Myosotis caespitosa*) och krypven (*Agrostis stolonifera*) små kolonier. Andra vanligt förekommande arter är kärrsilja, strandklo, revsmörblomma (*Ranunculus repens*) och i blötare partier även svärdsilja (*Iris pseudacorus*).

I gränsoområdet mot laggen återfinns en tämligen högvuxen zon som domineras av älgört och strandlysing. I denna zon är inslag av strätta (*Angelica sylvestris*) och ängsruta (*Thalictrum flavum*), liksom förekomst av videbuskage, inte ovanligt.

Blåtåtel och älvväxing dominerar även i den näringsrika delen vegetationsbilden på laggen. Till denna fuktängs vanliga, tidigare nämnda, inslag av andra växter sällar sig här arter som kråkvicker (*Viccia cracca*), käringtand (*Lotus corniculatus*) och brudbröd (*Filipendula vulgaris*).

Området runt Vasteåns utlopp

Även området runt Vasteåns utlopp måste räknas till den näringsrika delen av myren. Här återfinns en frodig, mosaikartad vegetation, där blåtåtel, bunkestarr, älgört, videört, ag och trubbtåg (*Juncus subnodulosus*) omväxlande är dominerande. Spridda över området finns bl a bäckmärke, revsmörblomma, kärrsilja, ängsruta, vattenklöver (*Menyanthes trifoliata*), vattenmynta (*Mentha aquatica*) samt ryltåg (*Juncus articulatus*).

I själva bäckfåran märks dungar av bunkestarr, vattenmynta, bäckmärke och sumpförgätmigej. Mer sparsamt förekommer där kärrsilja och fackelblomster (*Lythrum salicaria*). I bäckfårans bottenskikt dominerar näckmossa (*Fontinalis antipyretica*).

Kanalvallen

Inom det näringsrika området faller slutligen en från myren helt skild biotop, nämligen den vid kanalbygget upplagda vallen. På denna vall har många torrmarks- och s k avfallsväxter vandrat in. Några exempel ur denna flora, som vi ej undersökt närmare, är småsporre (*Chaenorhinum minus*), mjölkört (*Chamaenerion angustifolium*), åkertistel (*Cirsium arvense*), ängshaverrot (*Tragopogon pratensis*) och hästhov (*Tussilago farfara*).

Noteras bör avsaknaden av både ax- och knappag i den näringsrika delen av Träskmyr.

5.3 KÄLLMYRPRÄGLAD DEL

I den sydvästra delen av Träskmyr finns det område som tydligast bär spår av en diffus insilning av vatten. Härigenom uppkommer en rikare, s k källmyrpräglad vegetation.

På den älväxing-blåtäteldominerade övre delen av laggen tillkommer, vid sidan av mer normalt förekommande växter, inslag av sumpnycklar (*Dactylorhiza traunsteineri*) och kärllilja (*Tofieldia calyculata*). Dessa båda arter är typiska källmyrväxter. Övriga växter som är särskilt frekventa på den källmyrpräglade laggen är majviva (*Primula farinosa*), tätört (*Pinguicula vulgaris*) och storsileshår (*Drosera anglica*).

På laggens nedre del bildar axag stora bestånd, kanske de största på hela myren. Även axag är en växt som är karaktäristisk för källmyrar.

De centrala delarna av den källmyrpräglade "viken" fylls huvudsakligen ut av knappag. I detta knappagområde fann vi bl a kustarun (*Centarium littorale*) och gräsull (*Eriophorum latifolium*), i relativt stora mängder. I blötare partier finns rikligt med trubbtåg, kärrspira och ryltåg.

5.4 STAJNSTUMYR

Detta område är nästan helt avgränsat från Träskmyr och har en något annorlunda karaktär.

Stajnstumyrs östra sida är ganska flack, så det finns på denna oftast ingen skarp gräns mellan skog och myr och följaktligen ingen tydligt utbildad zonerings av växtsamhällen. Knappag och ag förekommer inte sällan insprängda i älväxing-blåtåtel-dominerad vegetation inne bland större träd.

Längs den södra och västra sidan avgränsas myren av en brantare sluttning mot skogen och härigenom har en tydligare zonerings utbildats.

Den övre delen av laggen domineras även här av älväxing och blåtåtel, men inslag av sumpnycklar och fåtaliga exemplar av luktsporre (*Gymnadenia odoratissima*), ger området särprägel.

På laggens nedre del förekommer bitvis en tydligt utbildad axagzon, medan förekomsten av knappag däremot är sporadisk.

Spridda över laggen runt hela Stajnstumyr märks brudsporre, tätört samt sporadiska förekomster av flugblomster (*Ophrys insectifera*).

Myrvidden på Stajnstumyr domineras av ag, som bitvis är uppblandad med högstarr, trubbtåg eller enstaka bladvasstrån. I kanten på myrvidden finns rikligt med gräsull.

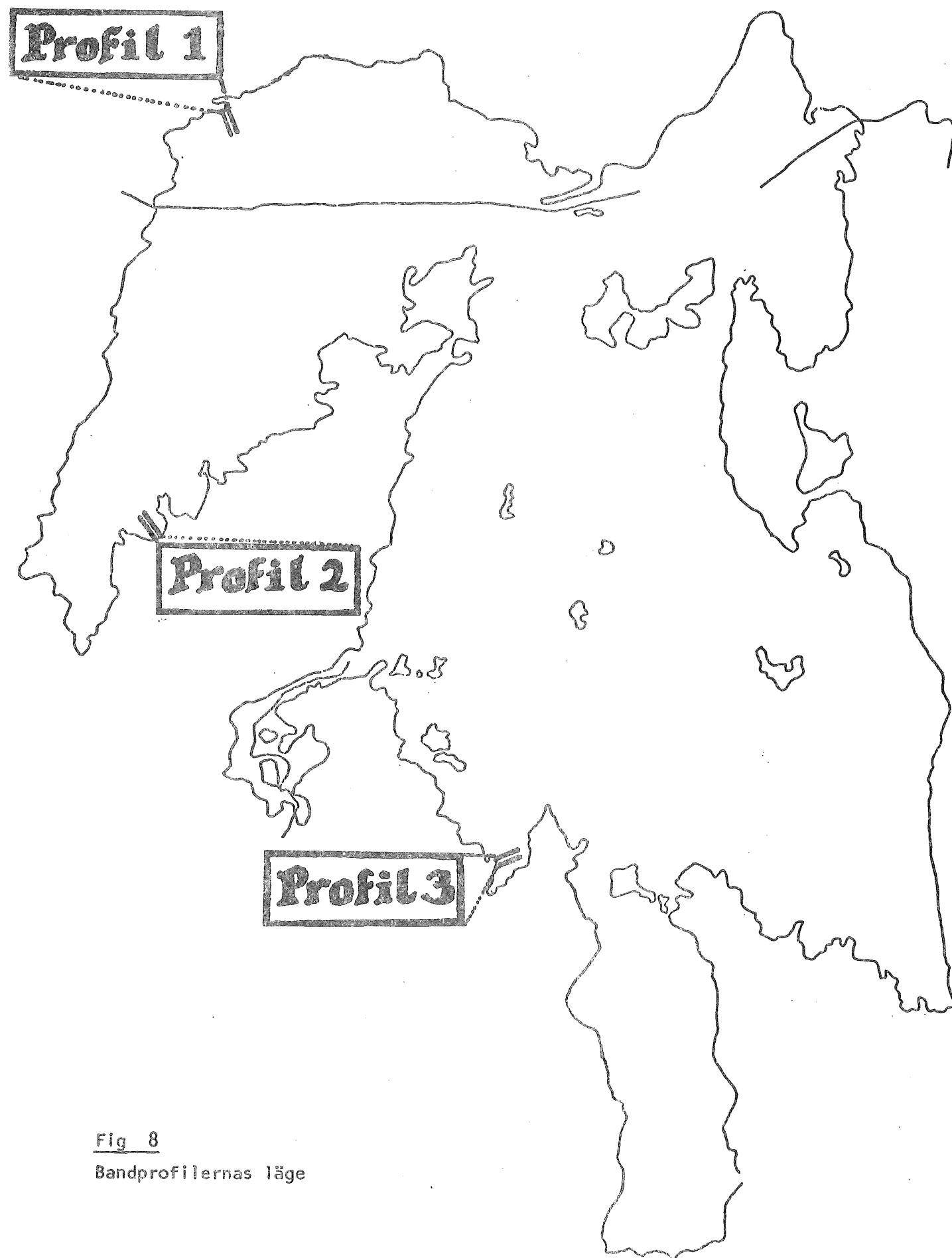

Fig 8

Bandprofilernas läge

6.1 BANDPROFIL 1. (Näringsrik del)

Läge: 240 meter nordost om Kullshageåns inlopp, vid den yttre delen av en mindre skogstunga som skjuter ut i laggen, (se fig 8). Avstånd till markeringen i skogskanten: 3,7 m. Riktning: 150°.

Längd: 48 meter.

KOMMENTARER TILL BANDPROFILEN

Bandprofilen ger en god spegling av vegetationssammansättningen i området, då så gott som alla arter vi fann runt profilen också finns representerade i densamma.

Av sammanlagt 46 olika växter återfann vi 23 i någon av de andra bandprofilerna, vilket visar den näringsrika delens särprägel.

Det bunkestarrdominerade området fortsätter i profilens riktning i ytterligare 150 meter, innan det bladvassbälte som breder ut sig från kanalen vidtar.

6.2 BANDPROFIL 2 (Källmyrpräglad del)

Läge: 250 meter om södra spetsen av Träskmyrs västra del, i den inre delen av viken, (se fig 8). Avstånd till markeringen i skogskanten: 2,5 meter.
Riktning: 360°.

Längd: 39,5 meter.

KOMMENTARER TILL BANDPROFILEN

Bandprofilen ligger i den källmyrpräglade delens ytterkant, varför den inte kan sägas vara helt typisk för området. Vi valde dock att placera profilen där en tydlig zonerings av olika växtsamhällen kunde iakttas.

Bland de växter som förekom sporadiskt runt profilen utan att hamna i någon av provrutorna kan nämnas kärrlilja, sumpnycklar och tätört. Dessa arter var samtliga mer frekventa längre in i den källmyrpräglade "viken" och skulle där inte slumpmässigt kunna förbigås.

Noteras bör de tämligen rikliga förekomsterna av kärrknipprot, axag och majviva i profilen, vilket får tolkas som en indikation på rörligt grundvatten.

ART	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
<i>Centaurea jacea</i>	1	1																										
<i>Galium boreale</i>	1	1		1																								
<i>Epipactis palustris</i>	2	1		1																								
<i>Rhamnus frangula</i>	1	1		1																								
<i>Linum catharticum</i>	1	1		1																								
<i>Carex flacca</i>	1	1		1																								
<i>Juniperus communis</i>	1	1		1																								
<i>Viola persicifolia</i>	1	1		1																								
<i>Primula farinosa</i>	2	2		1																								
<i>Succisa pratensis</i>	2	2		1																								
<i>Sesleria caerulea</i>	2	2		2		1																						
<i>Inula salicina</i>	1	1		1		2		1																				
<i>Potentilla erecta</i>	2	2		2		2		2																				
<i>Schoenus ferrugineus</i>	2	2		1		2		1		1																		
<i>Molinia caerulea</i>	2	2		2		2		2		2																		
<i>Schoenus nigricans</i>	1	1		2		2		3		3																		
<i>Carex panicea</i>	1	1		1		1		2		1																		
<i>Pedicularis palustris</i>	1	1		1		1		1		1																		
<i>Parnassia palustris</i>	1	1		1		1		1		1																		
<i>Galium palustre</i>	1	1		1		1		1		1																		
<i>Mentha sp.</i>							1	2		1																		
<i>Carex hostiana</i>							1	1		1																		
<i>Carex oederi</i>								1		1																		
<i>Lysimachia vulgaris</i>								1		1																		
<i>Orchis palustris</i>								1		1																		
<i>Utricularia vulgaris</i>								1		1																		
<i>Lythrum salicaria</i>								1		1																		
<i>Juncus articulatus</i>								1		1																		
<i>Eriophorum angustifolium</i>								1		1																		
<i>Scirpus uniglumis</i>								1		1																		
<i>Equisetum variegatum</i>								1		1																		
<i>Cladium mariscus</i>								1		1																		
<i>Utricularia intermedia</i>								1		1																		
<i>Carex lasiocarpa</i>								1		1																		
<i>Carex elata</i>								2		2																		
<i>Chara sp.</i>								2		2																		

Understrukna arter dominerar i någon del av profilen

x arterna dominerar tillsammans i början på profilen, varför ingen ensam dominant kan markeras

6.3 BANDPROFIL 3 (Typisk strand)

Läge: 70 meter norr om sydspetsen av viken direkt väster om Stajnstumyr, (se fig 8). Avstånd till markeringen i skogskanten: 9,2 meter.
Riktning: 50°.

Längd: 26 meter.

KOMMENTARER TILL BANDPROFILEN

Bandprofilen kan inte sägas vara helt representativ för en "typisk" strand på Träskmyr, då en relativt kraftig axagzon finns utbildad samtidigt som knappagzonen inte är så bred som på många andra ställen runt myren.

I övrigt visar profilen en artsammansättning som torde vara ganska karaktäristisk för de "fattigare", dominerande delarna av Träskmyr.

ART	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
<i>Viola persicifolia</i>	1																	
<i>Sesleria caerulea</i>	2	1	2															
<i>Galium boreale</i>		1	1															
<i>Carex flacca</i>			1															
<i>Primula farinosa</i>			1															
<i>Mentha sp.</i>				1	1	1												
<i>Lycopus europeus</i>					1													
<i>Linula salicina</i>					1													
<i>Linum catharticum</i>					1	1	1											
<i>Succisa pratensis</i>					1													
<i>Galium palustre</i>	1	1		1		1			1									
<i>Potentilla erecta</i>	2	2		2	2	1	1	1										
<i>Molinia caerulea</i>	3	2	2	3	2	2	2	2	2	1								
<i>Schoenus ferrugineus</i>	1				2	2	2	2	2	1								
<i>Parnassia palustris</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1									
<i>Schoenus nigricans</i>					1			2	2	3								
<i>Carex panicea</i>	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1							
<i>Carex hostiana</i>					1	2		1	1	1	1							
<i>Equisetum variegatum</i>					2	2			1	1	1							
<i>Scirpus uniglumis</i>								1		1	1							
<i>Utricularia intermedia</i>											1	1	1					
<i>Lysimachia vulgaris</i>											1	1	1					
<i>Pedicularis palustris</i>											1	1	1					
<i>Carex elata</i>							1				1	3	2	2	3	2	1	
<i>Carex lasiocarpa</i>										1	3	2	1	1	1	1	1	
<i>Eriophorum angustifolium</i>											1	1	1	1	1	1	1	
<i>Cladium mariscus</i>											1	1	2	1	1	1	3	
<i>Chara sp.</i>											1	1	1	1	1	3		

Understrukna arter dominerar i någon del av profilen.

7. ARTLISTA

Denna förteckning upptar samtliga växter vi funnit i det inventerade området, med undantag av arter som förekommer på skogsbevuxna öar ute i myrvidden, samt vattenväxter i kanalen och i vattensamlingar på myren. Artlistan gör inga anspråk på fullständighet, vilket framför allt gäller florans i deltaområdet och på kanalvallen. Inventeringen har utförts under högsommaren, varför vissa tidiga och senblommande arter kan ha förbigåtts. Det svåra släktet *Salix* har vi i stort lämnat utan urskiljande av olika arter och hybrider.

För att lämna en så detaljerad information som möjligt har vi försökt att efter varje art ge en upplysning om dess huvudsakliga förekomst på myren.

N	=	förekommer fr a i den näringsrika delen
N(D)	=	" " " " " " (deltaområdet)
N(K)	=	" " " " " " (kanalvallen)
K	=	" " " " källmyrpräglade delen
S	=	" " på Stajnstumyr
+++	=	" runt i stort sett hela myren

Obetecknade arter har en oklar utbredning och är ofta sådana vi funnit i få exemplar.

<i>Agrostis stolonifera</i>	Krypven	N
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Kranssvalting	N
<i>Allium schoenoprasum</i>	Gräslök	
<i>Allium vineale</i>	Sändlök	N(K)
<i>Angelica sylvestris</i>	Strätta	N
<i>Alopecurus pratensis</i>	Ängskavle	N(D)
<i>Arrhenaterum elatius</i>	Knylhavre	N(D)
<i>Berula erecta</i>	Bäckmärke	N
<i>Betula sp.</i>	Björk	N
<i>Brachypodium sylvaticum</i>	Lundskafning	
<i>Briza media</i>	Darrgräs	N
<i>Bromus inermis</i>	Foderlost	N(D)
<i>Calamagrostis varia</i>	Piggrör	
<i>Cardamine pratense</i>	Ängsbräsma	N
<i>Carex capillaris</i>	Hårstarr	
<i>C. dioeca</i>	Nålstarr	
<i>C. disticha</i>	Plattstarr	N(D)
<i>C. elata</i>	Bunkestarr	+++
<i>C. flacca</i>	Slankstarr	+++
<i>C. hostiana</i>	Ängsstarr	+++

<i>C. lasiocarpa</i>	Trådstarr	+++
<i>C. nigra</i>	Hundstarr	N
<i>C. oederi</i>	Ärtstarr	+++
<i>C. panicea</i>	Hirsstarr	+++
<i>C. pulicaris</i>	Loppstarr	
<i>C. tomentosa</i>	Luddstarr	N
<i>C. ornithopoda</i>	Fågelstarr	
<i>Centaurea jacea</i>	Rödklint	+++
<i>Centaureum littorale</i>	Kustarun	
<i>Chaenorhinum minus</i>	Småsporre	N(K)
<i>Chamnerion angustifolium</i>	Mjölkört	N(K)
<i>Cirsium arvense</i>	Åkertistel	N(K)
<i>Cladium mariscus</i>	Ag	+++
<i>Convallaria majalis</i>	Liljekonvalj	
<i>Corylus avellana</i>	Hassel	N(D)
<i>Dactylis glomerata</i>	Hundäxing	
<i>Dactylorhiza cruenta</i>	Blodnycklar	K
<i>D. incarnata</i>	Ängsnycklar	+++
<i>D. traunsteineri</i>	Sumpnycklar	K, S
<i>Deschampsia caespitosa</i>	Tuvtåtel	N(D)
<i>Drosera anglica</i>	Storsileshår	
<i>Epilobium palustre</i>	Kärrdunört	N
<i>E. parviflorum</i>	Ludd-dunört	
<i>Epipactis palustris</i>	Kärrknipprot	+++
<i>Equisetum arvense</i>	Åkerfräken	N
<i>E. fluviatile</i>	Sjöfräken	N
<i>E. variegatum</i>	Smalfräken	+++
<i>Eriophorum angustifolium</i>	Ängsull	+++
<i>E. latifolium</i>	Gräsull	K, S
<i>Euphrasia stricta</i>	Vanlig ögontröst	+++
<i>Festuca arundinacea</i>	Rörsvingel	N
<i>Filipendula ulmaria</i>	Älgört	N
<i>F. vulgaris</i>	Brudbröd	N
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	N(D)
<i>Galium aparine</i>	Snärjmåra	N(D)
<i>G. boreale</i>	Vitmåra	+++
<i>G. mollugo</i>	Stormåra	N(D)
<i>G. palustre</i>	Vattenmåra	+++
<i>G. triandrum</i>	Färgmåra	
<i>G. verum</i>	Gulmåra	N(D)
<i>Gentianella amarella</i>	Ängsgentiana	
<i>Geium rivale</i>	Humleblomster	N
<i>Gymnadenia conopsea</i>	Brudsporre	+++
<i>G. odoratissima</i>	Luktsporre	S
<i>Hepatica nobilis</i>	Blåsippa	
<i>Herminium monorchis</i>	Honungsblomster	
<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Spikblad	N
<i>Inula salicina</i>	Krissla	+++
<i>Juncus alpinus</i>	Myrtåg	
<i>J. articulatus</i>	Ryltåg	+++

<i>Juncus subnodulosus</i>	Trubbtåg	+++
<i>Juniperus communis</i>	En	+++
<i>Lathyrus pratensis</i>	Gulvial	N(D)
<i>Lemna minor</i>	Andmat	N
<i>Ligustrum vulgare</i>	Liguster	N(D)
<i>Linaria vulgaris</i>	Gulsporre	N(K)
<i>Linum catharticum</i>	Vildlin	+++
<i>Listera ovata</i>	Tvåblad	
<i>Lotus corniculatus</i>	Käringtand	N
<i>Lycopus europeus</i>	Strandklo	N
<i>Lysimachia vulgaris</i>	Strandlysing	+++
<i>Lythrum salicaria</i>	Fackelblomster	N
<i>Malus sylvestris</i>	Vildapel	N(D)
<i>Melica nutans</i>	Bergsslok	N(D)
<i>Mentha arvensis</i>	Åkermynta	N
<i>M. aquatica</i>	Vattenmynta	+++
<i>Menyanthes trifoliata</i>	Vattenklöver	+++
<i>Molinia caerulea</i>	Blåtåtel	+++
<i>Myrica gale</i>	Pors	+++
<i>Ophrys insectifera</i>	Flugblomster	S
<i>Orchis palustris</i>	Kärrnycklar	+++
<i>Paris quadrifolia</i>	Ornbär	
<i>Parnassia palustris</i>	Slätterblomma	+++
<i>Pedicularis palustris</i>	Kärrspira	+++
<i>Peucedanum palustre</i>	Kärrsilja	N
<i>Phalaris arundinacea</i>	Rörflen	N(D)
<i>Phragmites communis</i>	Bladvass	+++
<i>Picea abies</i>	Gran	
<i>Pinguicula vulgaris</i>	Tätört	+++
<i>Pinus sylvestris</i>	Tall	+++
<i>Platanthera bifolia</i>	Nattviol	
<i>Poa compressa</i>	Bergsgröe	N(K)
<i>Polygala amarella</i>	Rosettjungfrulin	
<i>Polygonum persicaria</i>	Åkerpilört	N(K)
<i>Potentilla anserina</i>	Gåsört	N
<i>P. erecta</i>	Blodrot	+++
<i>P. reptans</i>	Revfingörört	
<i>Primula farinosa</i>	Majviva	+++
<i>Ranunculus flammula</i>	Ältranunkel	
<i>R. repens</i>	Revsmörblomma	N
<i>Rhamnus frangula</i>	Brakved	+++
<i>Rosa canina/dumalis</i>	Nyponros	N(D)
<i>Rubus saxatilis</i>	Stenbär	N(D)
<i>R. caesius</i>	Blåhallon	N(D)
<i>Salix repens</i>	Krypvide	
<i>S. fragalis</i>	Knäckepil	N(K)
<i>Schoenus ferrugineus</i>	Axag	+++
<i>S. nigricans</i>	Knappag	+++
<i>Scirpus lacustris</i>	Sjösäv	N
<i>S. uniglumis</i>	Agnsäv	+++

Scorzonera humilis	Svinrot	
Scutellaria galericulata	Frossört	N
Sesleria caerulea	Älväxing	+++
Solanum dulcamara	Besksöta	N(D)
Sparganium erectum	Stor igelknopp	N
Succisa pratensis	Ängsvädd	+++
Tetragonolobus maritimus	Klöverärt	S
Teucrium scordium	Lökgamander	N
Thalictrum flavum	Ängsruta	N
Tofieldia calyculata	Kärrlilja	K
Tragopogon pratensis	Ängshaverrot	N(K)
Trifolium pratense	Rödklöver	N
Triglochin palustre	Kärrsälting	
Tussilago farfara	Hästhov	N(K)
Typha latifolia	Bred kavelund	N
Urtica dioeca	Brännässla	N(D)
Utrichularia intermedia	Dybläddra	
U. vulgaris	Vattenbläddra	
Valeriana officinalis	Läkevänderöt	N
Veronica cateneata	Dikesveronika	N(D)
V. scutellata	Dyveronika	N
Viburnum opulus	Skogsolvon	N(D)
Vicia cracca	Kråkvicker	N
Viola persicifolia	Strandviol	
V. pumila	Dvärgviol	

KOMMENTARER TILL ARTLISTAN

Artlistan upptar inga för Gotlands flora anmärkningsvärda fynd. Det är istället kvantiteterna av några arter; främst ag, knappag och kärnnycklar, som gör Träskmyr unik på ön.

Ur växtgeografisk synpunkt är flera av Träskmyrs växter intressanta, då de på Gotland befinner sig på nordgränsen för sin utbredning. Till dessa växter hör trubbtåg, knappag, kärrlilja och kärnnycklar. De två sistnämnda har på Gotland sina enda förekomster i Norden.

8. LITTERATURLISTA

Hulten E. 1971: Atlas över växternas utbredning i Norden. 2:a upplagan. Stockholm

Hylander N. 1953: Nordisk kärlväxtflora I. Uppsala.
1966: Nordisk kärlväxtflora II. Uppsala.

Larsson S. 1974: Översiktlig botanisk inventering av Gotlands myrar 1972.
I "Översiktlig inventering av skyddsvärda myrar". Länsstyrelsen i Gotlands län, Visby.

Lid J. 1974: Norsk og svensk flora. 2:a upplagan. Oslo.

Lundqvist G. 1933: Beskrivning till geologiska kartbladet över Kappelshamn.
SGU Aa:171. Stockholm.

Pettersson B. 1958: Dynamik och konstans i Gotlands vegetation och flora.
Acta Phytogeographica Sueca 40. Uppsala.

Sernander R. 1941: Gotlands kvarlevande myrar och träsk. Kungl Svenska Vetenskapsakademiens Avhandlingar i Naturskyddsärenden.

Ursing B. 1972: Svenska växter. Kryptogamer. Stockholm.

Inventering av Kärnnycklar (*Orchis palustris*)
i Träskmyr, 1976-07-12 - 07-22.
Totalt blommande individer 2 680.
Inventeringen utförd av Mats Nilsson, Lars Södergren
och Per Smitterberg, samtliga Slite.

